Stockholms läns landsting

FÖRSLAG 2016:20

LS 2015-0890

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2015:14 av Jonas Lindberg m.fl. (V) om att öka jämlikheten i vården i Stockholms läns landsting

§ 44
Motion 2015:14 av Jonas Lindberg m.fl. (V) om att öka jämlikheten i vården i Stockholms läns landsting
LS 2015-0890

Ärendebeskrivning

Jonas Lindberg m.fl. (V) har den 17 juni 2015 till landstingsfullmäktige lämnat en motion 2015:14 om att öka jämlikheten i vården i Stockholms läns landsting.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 december 2015
Motion 2015:14
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 1 december 2015 med S-, MP- och V- ledamöternas muntliga reservationer.

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 27 januari 2016.
Följande yrkanden framförs:
Bifall från ordföranden Torbjörn Rosdahl (M) till landstingsrådsberedningens förslag att anse motionen besvarad.
Bifall till motionens att-satser 1, 2 och 4 från Erika Ullberg (S)
Bifall till motionens att-sats 1 från Susanne Nordling (MP) i övrigt enligt förvaltningens förslag
Bifall till motionen från Gunilla Roxby Cromvall (V)

Proposition

Ordföranden ställer proposition på varje att-sats i motionen för sig.

1. Landstingsrådsberedningens förslag ställs mot bifallsyrkande från Erika Ullberg (S), Susanne Nordling (MP) och Gunilla Roxby Cromvall (V) till motionens att-sats nr 1.
   Ordföranden finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningen förslag.

2. Landstingsrådsberedningens förslag ställs mot bifallsyrkande från Erika Ullberg (S) och Gunilla Roxby Cromvall (V) till motionens att-sats nr 2. Ordföranden finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningen förslag.

3. Landstingsrådsberedningens förslag ställs mot bifallsyrkande från Gunilla Roxby Cromvall (V) till motionens att-sats nr 3.
   Ordföranden finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningen förslag.

4. Landstingsrådsberedningens förslag ställs mot bifallsyrkande från Erika Ullberg (S) och Gunilla Roxby Cromvall (V) till motionens attsats nr 4. Ordföranden finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningen förslag.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Reservation
Erika Ullberg (S), Dag Larsson (S), Talla Alkurdi (S), Johan Sjölander (S) och Tove Sander (S) samt Susanne Nordling (MP), Malin Karlsson (MP) och Vivianne Gunnarsson (MP) samt Gunilla Roxby Cromvall (V) reserverar sig muntligt mot beslutet till förmån för sina egna yrkanden.

Beslutsexpediering:
Landstingsfullmäktige
Akt

Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-01-27

LS 2015-0890

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:14 av Jonas Lindberg m.fl. (V) om att öka jämlikheten i vården i SLL

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Jonas Lindberg m.fl. (V) har den 17 juni 2015 till landstingsfullmäktige lämnat en motion 2015:14 om att öka jämlikheten i vården i Stockholms läns landsting.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Inom Stockholms läns landsting finns flera funktioner för att bevaka att vården ges på ett jämlikt sätt. Vårdkonsumtionen analyseras av såväl Hälso- och sjukvårdsförvaltningen som av Centrum för epidemilogi och samhällsmedicin (CES).

Deras analyser visar på att vårdkonsumtionen fördelas ojämnt mellan olika geografiska områden i länet. Vissa skillnader finns även i vårdkonsumtion mellan olika socioekonomiska grupper. Landstinget arbetar därför aktivt för att motverka ojämlikheter i vården.

En åtgärd som vidtagits är att täcka in områdena jämlikhet och mångfald i landstingets jämlikhetsutbildning. Detta för att öka vårdens kompetens för att kunna möta patienter på lika villkor. Utbildningen ges för chefer inom vård och administration.

Stockholms läns landsting arbetar kontinuerligt med att förbättra möjligheterna för invånarna att ta del av vårdens kvalitetsutfall och för att de ska kunna jämföra olika vårdgivare. Resultaten publiceras på Vårdguiden 1177. Målsättningen är att fortlöpande utveckla informationen till medborgarna om vårdens kvalitet och resultat.

Ett nytt ersättningssystem införs under år 2016 för husläkarverksamheten. Det nya ersättningssystemet tar hänsyn till den socioekonomiska sammansättningen av de som är listade hos husläkaren. Vid fördelningen av listersättningen (kapiteringen) kommer ett fördelningsindex att användas (Care Need Index).

Fördelningsmodellen tar hänsyn till sociala riskfaktorer för vårdbehov. Det nya ersättningssystemet innebär att husläkaren får högre ersättning om hon tar hand om patienter med stora vårdbehov. Förhoppningen är att det ska gynna etableringen av husläkarmottagningar i områden med större vårdbehov. Det nya ersättningssystemet och dess effekter kommer att följas noga.

Det pågår flera utvecklingsprojekt inom landstinget med nya ersättningssystem inom olika områden. Förhoppningen är att de ska leda till ett utbud av vård som matchar befolkningens vårdbehov.

Landstingsstyrelsen anser att det för närvarande inte finns behov av att inrätta en tjänst för jämlik vård som motionären föreslår.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 december 2015
Motion 2015:14
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 1 december 2015 med S-, MP- och V- ledamöternas muntliga reservationer.

Torbjörn Rosdahl

Anna Starbrink

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-12-03

LS 2015-0890

Handläggare:
Clara Wahren

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -12- 10
Dnr LS 2015-0890
Rotel II

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:14 av Jonas Lindberg m.fl. (V) om att öka jämlikheten i vården i SLL

Ärendebeskrivning

Jonas Lindberg m.fl. (V) har den 17 juni 2015 till landstingsfullmäktige lämnat en motion 2015:14 om att öka jämlikheten i vården i Stockholms läns landsting.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 3 december 2015
Motion 2015:14
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 1 december 2015 med S-, MP- och V- ledamöternas muntliga reservationer.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Jonas Lindberg m.fl. (V) har lämnat en motion om att öka jämlikheten i vården i Stockholms läns landsting.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla informationen till invånarna om vårdens kvalitet och arbetar aktivt med att följa utvecklingen av och motverka ojämlik vård. Från och med år 2016 kommer ett nytt ersättningssystem för primärvården som tar hänsyn till socioekonomiska faktorer att användas.

Förvaltningen föreslår mot bakgrund av detta att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund
Jonas Lindberg m.fl. (V) har den 17 juni 2015 till landstingsfullmäktige lämnat en motion 2015:14 om att öka jämlikheten i vården i Stockholms läns landsting.

Motionärerna har fyra förslag: att Stockholms läns landsting framöver ska ha öppna redovisningar av vårdens resultat vid olika ingrepp och behandlingar på Vårdguiden/1177:s hemsida, att landstinget inrättar en särskild samordnare för jämlik vård som återkommande kan ge förslag på åtgärder, att ersättningssystemet inom primärvården förändras och görs förenligt med hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf och prioriteringsplattformen samt att landstingsfullmäktige ska verka för att tillämpa hälso- och sjukvårdslagens undantagsbestämmelse för att särskilt stödja etablering av vård i områden med högre sjuklighet och lägre socioekonomisk standard.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har yttrat sig i ärendet.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar kontinuerligt för att förbättra möjligheterna för invånarna att ta del av vårdens kvalitetsutfall och jämföra olika vårdgivare. Kraftfulla instrument för detta, som patientenkäten, vårdbarometern och kvalitetsregister, finns i bruk sedan länge. Resultaten publiceras bland annat på Vårdguiden 1177. Målsättningen är att successivt utveckla informationen till medborgarna om vårdens kvalitet och resultat.

Landstinget har idag flera funktioner för att bevaka att vården ges på ett jämlikt sätt. Vårdkonsumtionen analyseras av både hälso- och sjukvårdsförvaltningen och på dess uppdrag i mer detalj av Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES). Dessa analyser har gett de fakta som idag visar att vårdkonsumtionen fördelas ojämnt mellan olika geografiska områden i länet. De har också påvisat vissa skillnader i vårdkonsumtion mellan olika socioekonomiska grupper som inte enbart tycks förklaras av skillnader i vårdbehov. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar för att fortsatt följa utvecklingen och motverka ojämlik vård. En åtgärd som vidtagits är att landstingets jämlikhetsutbildning för chefer i administration och vård, nu breddats till att i högre utsträckning också täcka in områdena jämlikhet och mångfald för att öka vårdens kompetens att möta olika människor på lika villkor.

I nuläget föreligger inte planer på att inrätta en särskild tjänst för samordning av jämlik vård, men om utvecklingen talar för att villkoren för

god vård på lika villkor inte uppfylls i landstingsfinansierad verksamhet kan frågan bli aktuell.

Det nya ersättningssystem som kommer att tas i bruk år 2016 tar hänsyn till den socioekonomiska sammansättningen i den listade befolkning som en verksamhet ansvarar för. Med det nya systemet uppmuntras husläkare att rekrytera personer med särskilt stora behov av vård till sin verksamhet. Detta kommer att medverka till att hälso- och sjukvården kommer att utvecklas i den riktning som motionärerna uttrycker en önskan om. Den nya ersättningsmekanismen bör gynna etableringen av mottagningar i områden där personer med större vårdbehov än genomsnittsbefolkningen bor.

Det nya ersättningssystemet och dess effekter kommer att följas noga och utvärderas. Parallellt med detta driver hälso- och sjukvårdsförvaltningen också flera utvecklingsprojekt kring ersättningssystem. Förändringen av ersättningssystemet och den uppföljnings- och förändringsprocess som är kopplad till den, måste nu prioriteras med förhoppningen att den skall leda till ett vårdutbud som matchar befolkningens vårdbehov.

Förvaltningen föreslår mot bakgrund av detta att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Anna Nergårdh
Chefläkare

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -06- 17
Dnr LS2015-0890

2015:14
Rotel II

Stockholms läns landsting

Stockholms läns landsting
2015-06-17

Motion av Jonas Lindberg (V) m.fl. om att öka jämlikheten i vården i SLL

Kommissionen för jämlik vård presenterade i mars 2015 sitt slutbetänkande "Ojämlik vård - ett hot mot vår sjukvård". Dess slutsatser framhäver att det finns stora ojämlikheter inom svensk sjukvård som varje år leder till att hundratals patienter dör på grund av för långa väntetider eller uteblivna behandlingar.

Patienten görs inte heller delaktig i den mån som behövs i sin vård och har ofta inte tillräcklig information om vad man kan förvänta sig av vården. 2014 påtalade även Riksrevisionen i sin stora nationella granskning av primärvården (*Primärvårdens styrning: efter behov eller efterfrågan*?, 2014) att vårdvalsystem och ogenomtänkta ersättningsmodeller flyttat vårdresurser från de svårast sjuka med störst behov till friskare patientklientel. Detta är en alarmerande utveckling.

Riksdagens etiska plattform för prioriteringar i vården slår fast att vård ska ges utifrån alla människors lika värde, oberoende av personliga egenskaper och funktion i samhället. Resurser ska fördelas kostnadseffektivt, men framför allt efter behov. Likaledes påbjuder hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf att den som är i störst behov av vård ska ges företräde. Dessa prioriteringsprinciper följs uppenbarligen inte.

Stockholm står sig i nationell jämförelse ibland bra och har kortare väntetider för en del allvarliga sjukdomstillstånd medan man i andra (t.ex. väntetider för lungcancer) ligger sämre till. Samtidigt vet vi att det inom vårt län finns stora regionala skillnader i hälsa. I Stockholm skiljer det 18 år i förväntad livslängd mellan högutbildade personer i välbärgade förorter och lågutbildade i fattiga förorter (DN, *Tunnelbanestationen avslöjar din hälsa*, 150316). Trots det är det vanligare med fasta läkarkontakter i områden med god folkhälsa än i dem med sämre folkhälsa. Detta bidrar till att kvalitén i vårdmötet mellan patient och vårdutövare påverkas till det sämre. Professionerna inom primärvården i Stockholms läns landsting har länge vittnat om att ersättningssystemen premierar korta snabba besök och tränger undan de mer tidskrävande besöken av patienter som har multipla diagnoser och mångfacetterade

problem. Likaså är andelen patienter per läkare lägre i innerstaden där folkhälsan är bättre jämfört med i förorterna där ohälsan är betydligt större. Därmed har ojämlikheten i hälsa inte bara befästs utan också ökat. Det vilar ett tungt ansvar på den politiska nivån att organisera hälso- och sjukvården så att patienternas delaktighet ökar och att de faktiska problemen med konsekvenserna av lagen om valfrihet och den fria etableringsrätten som gjort att vårdföretag kan välja lönsamma patienter undanröjs. Bland annat borde landstinget kunna praktisera hälso- och sjukvårdslagens undantagsbestämmelse för att särskilt stödja etablering av vård i områden med högre sjuklighet i den framtida organiseringen av t.ex. primärvården. Det föreslår även Riksrevisionen.

Utredningarna och rapporterna föreslår i sig en mängd genomförbara och konkreta förslag såsom samordnare, ändringar i ersättningssystem och åtgärder för att stärka patientens insyn och delaktighet i vården. Åtgärder som skulle innebära stora förbättringar för jämlikheten i vården i Stockholms Läns landsting om de infördes. Bland annat skulle en öppnare redovisning av sjukhusens och andra vårdaktörers medicinska resultat stärka patienterna och deras rätt till att bli bedömda enligt så kallade second opinion.

Med bakgrund i ovanstående föreslås fullmäktige att besluta:

Att Stockholms läns landsting framöver skall ha öppna redovisningar av vårdens resultat vid olika ingrepp och behandlingar på Vårdguiden/1177:s hemsida

Att Stockholms läns landsting inrättar en särskild samordnare för jämlik vård som återkommande kan ge förslag på åtgärder

Att ersättningssystemet inom primärvården i Stockholms läns landsting förändras och görs förenligt med hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf och prioriteringsplattformen

Att verka för att inom Stockholms läns landsting tillämpa hälso- och sjukvårdslagens undantagsbestämmelse för att särskilt stödja etablering av vård i områden med högre sjuklighet och lägre socioekonomisk standard

Jonas Lindberg

Håkan Jörnehed

Gunilla Roxby Cromvall

Ifrah Degmo-Mohamed

Anna Sehlin

Kerstin Burman

Theo Bodin

Birgitta Sevefjord

Pia Ortiz Venegas

Isabell Flygare

Elisabeth Ulin Karlsson

Thomas Magnusson

Catarina Wahlgren

PROTOKOLLSUTDRAG 11/2015
§ 189

SAMMANTRÄDESDAG
2015-12-01

Justerat Anna Starbrink (L)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2015-12-02

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -12- 02
Dnr LS 2015-0890

§ 189 Yttrande över motion 2015:14 av Jonas Lindberg (V) m.fl. om att öka jämlikheten i vården i SLL

HSN 1507-0871

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:14 om att öka jämlikheten i vården i SLL. I motionen föreslår Jonas Lindberg (V) m.fl att det finns stora ojämlikheter inom svensk sjukvård som varje år leder till att hundratals patienter dör på grund av för långa väntetider eller uteblivna behandlingar.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-11-02
Motion 2015:14 av Jonas Lindberg (V) m.fl.

Yrkanden

1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2) Håkan Jörnehed (V) yrkar för V-ledamöterna bifall till motionen.
3) Dag Larsson (S) yrkar för S-ledamöterna bifall till att-satserna 1,2 och 4.
4) Susanne Nordling (MP) yrkar för MP-ledamöterna bifall till att-sats 1 samt i övrigt förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de fyra förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservation

Håkan Jörnehed (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet

Vid protokollet/rätt avskrivet intygas
Lykke Ask-Harborg

Expedieras:
Landstingsstyrelsen
Akten